

יום ה', י"א בשבט תשס"ב (24 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, י"א בשבט, - לפני 53 שנה, בשנת תש"ט (1949-5709) – **עלו לארץ אחרוני הגולים הנמצאים בקפריסין**. תקופת גירוש קפריסין החלה שנתיים וחצי לפני-כן באוגוסט 1946. החליטה אז ממשלת בריטניה שהעולים ה'בלתי-לגאליים' לא"י יגורשו לקפריסין ויושמו שם במעצר; זאת, במטרה לשים קץ לעליה ה'בלתי-לגאלית'.

ההחלטה היתה המשך למדיניות בריטניה שנועדה לשבור את תנועת ה'מרי העברי' בארץ. בעת קבלת ההחלטה, לא קבעו השלטונות עד מתי יימשכו הגירוש, כמה זמן ישהו המעפילים בקפריסין ומה יהיה בסוף גורל הגולים. במהירה נוכחו הבריטים לדעת כי הגירוש לא הרתיע, ולכן לא השיג את מטרתו. המעפילים המשיכו להפליג לארץ, למרות גזירת הגירוש, התנגשויות אלימות והעברה כפויה באוניות הצי הבריטי למחנות קפריסין. בדלית ברירה, מחמת ריבוי מספרם של העצורים במחנות ובלחץ הסוכנות היהודית, נאלצה הממשלה הבריטית – החל מדצמבר 1946 – להקצות מחצית ממכסות העליה לגולי קפריסין, 750 רשיונות עליה (סרטיפיקאטים) לחודש.

בתקופת גירוש קפריסין גורשו ועברו את מחנות המעצר בקפריסין 52000 מעפילים, רובם ככולם אנשי 'שארית הפליטה'. להם יש להוסיף עוד כ-2200 תינוקות שנולדו במחנות המעפילים! חלק מהגולים שהה בקפריסין כנה חודשים בלבד. רבים שהו בה שנה ואף יותר. תנאי החיים של המעפילים בגירוש היו קשים. במיוחד סבלו מהתנאים הקשים אמהות עם פעוטים ותינוקות. מחסור חמור במים – בעיקר בימי הקיץ החמים – השפיע על תנאי התברואה הגרועים, גרם למחלות עור וזיהומים. ממשלת המנדאט בארץ חוייבה בהוצאת הקמת מחנות הגירוש והחזקת המעפילים בהם, דבר שהכביד ביותר תקציבה הגרעונית; על-כן היא השתדלה להטיל הדאגה לסיעוד הגולים על הסוכנות היהודית וה'ג'וינט'.

הסוכנות היתה שרויה בדילמה. רשמית היא לא הכירה בחוקיותו של גירוש המעפילים, ולכן גם סירבו להשתתף בסיעוד, כדי שלא לשחרר את השלטונות הבריטיים מאחריותם לאחזקת הגולים ולבריאותם. על-כן, ביקשה הסוכנות מה'ג'וינט ליטול עליו את סיעודם של הגולים, וה'ג'וינט נענה לבקשה. בנוסף לסייע החומרי שה'ג'וינט סיפק לגולים, הוא גם פתח במחנות מדור לחיפוש קרובים. הוא דאג גם לחינוך הילדים ובני הנוער הרבים שהיו במחנה, רובם יתומי השואה, והגיעו להסכם שיתוף-פעולה עם אנשי 'עליית הנוער' בארץ. כל תקופת הגירוש ידעו הגולים ימי שפל ומרירות, ואעפ"י-כן לא אירע בקרבם אף מקרה אחד של פשע. מעטים היו המקרים שבהם פנו עצורים, שהתחרטו על הדרך שבה בחרו, אל השלטונות הבריטיים כדי שיחזירו לארץ שממנה באו(!).

[האנציקלופדיה של השואה]

השבט אנו קוראים בתורה את פרשת **"בשלח"** [שמות י"ג 17 – י"ז 16], בה התורה מלמדינו – בין היתר – על קריעת ים סוף. אומר על כך החפץ חיים: אומרים חז"ל כי קשים מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף [פסחים ק"ח]. והדברים צריכים בירור: כלום היה קשה לפני הקב"ה לקרוע את הים? והלא במאמר אחד יכול לברוא כל העולם כולו! וכן הדין במזונותיו של אדם. והיפלא מה' דבר? אלא השתוות העניינים של קריעת ים סוף ומזונותיו (פרנסתו) של אדם הוא באופן זה, שעל האדם להשתדל בענייני פרנסתו עד מקום שידו מגעת. וכמו שאמרו חז"ל – יכול יושב בטל? תלמוד לומר, **"וּבֵרַךְ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה"**, וכן היה העניין ביציאת מצרים. הקב"ה אמר למשה, **"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּסְעוּ"** – עליהם לרדת אל הים עד המקום שאפשר לרדת בדרך הטבע. או אז יבקע הים לפניהם, ככתוב אח"כ **"וְאֵתָה הָרֶם אֶת מִטְךָ וְגו'"**, כי כן דרך הנס, שמופיע בכל זוהרו אחרי אשר הטבע כלה

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16⁴⁷

צאת השבת (ב"ש): 17⁴⁵

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של **בנו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע** בתוך שאר חולי ישראל

יום ה', י"א בשבט תשס"ב (24 בינואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

מלאכתו. באופן זה שווים הם מזונותיו של אדם וקריעת ים סוף: קשים הם תחילתם, ואין אדם יודע במה משתכר. אבל הצד השווה שבשניהם הוא שעל האדם להתחיל, וברכת ה' תבוא אח"כ.

יום נעים ושבט שלום!

כניסת השבת (ב"ש): 16⁴⁷

צאת השבת (ב"ש): 17⁴⁵

הדף מוקדש לרפואתו השלמה של בננו יצחק יוסף הכהן בן ביילע זלאטע בתוך שאר חולי ישראל